

Натисніть тут, щоб

КУПИТИ КНИГУ НА САЙТІ

або

замовляйте по телефону:

(0352) 28-74-89, 51-11-41

(067) 350-18-70

(066) 727-17-62

В.М. Островський

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО

**Робочий зошит
для 7 класу
загальноосвітніх навчальних закладів**

До підручника Л.Г. Кондратової

Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах
комісією з дисциплін художньо-естетичного циклу
Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України



Тернопіль
Навчальна книга – Богдан

УДК 78.075.2
ББК 81.31 я7
О-77

Рецензенти:

З.М. Стельмащук — кандидат педагогічних наук,
доцент, директор Інституту мистецтвознавства м. Тернополя
Є.М. Лазорко — вчитель музичного мистецтва ЗОШ №19 м. Тернополя

*Робочий зошит розроблено до підручника «Музичне мистецтво. 7 клас»
(автор Л.Г. Кондратова) — переможця Всеукраїнського конкурсу
рукописів підручників для учнів загальноосвітніх навчальних закладів.*

Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах
комісією з дисциплін художньо-естетичного циклу
Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України
(лист ІМЗО від 29.12.2015 №2.1/12-Г-169)

Островський В.М.

О-77 Музичне мистецтво : робочий зошит для 7 кл. загальноосвітніх
навч. закл. : до підр. Л. Кондратової/ В.М. Островський. — Терно-
піль : Навчальна книга – Богдан, 2016. — 88 с.

ISBN 978-966-10-4216-1

Мета робочого зошита — допомогти учням засвоїти програмо-
вий матеріал, навчити сприймати, розуміти і любити музику, а та-
кож стимулювати творчу діяльність школярів на уроках музичного
мистецтва.

Для учнів сьомих класів, учителів, батьків.

УДК 78.075.2
ББК 81.31 я7

Навчальне видання

ОСТРОВСЬКИЙ Володимир Михайлович

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО

Робочий зошит для 7 класу

Головний редактор *Богдан Будний*

Редактор *Донара Пендзей*

Музичний редактор *Володимир Островський*

Художник *Олеся Томків*

Обкладинка *Володимира Басалиги*

Верстка *Галини Кузів*

Технічний редактор *Оксана Чучук*

Підписано до друку 23.03.2016. Формат 70x100/16. Папір офсетний.

Гарнітура CentSchbook. Друк офсетний. Умовн. друк арк. 7.13

Умовн. фарбо-відб. 14,26.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції

ДК № 4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга – Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002

Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008

тел./факс (0352)52-06-07; 52-19-66; 52-05-48

office@bohdan-books.com

www.bohdan-books.com

Охороняється законом про авторське право.

*Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

Шановний семикласнику!

У цьому посібнику ти знайдеш відповіді на те, як зорієнтуватися у безмежному морі музики, навчишся розуміти й аналізувати музичні твори вітчизняних та зарубіжних композиторів, оцінювати їх, розучиш нові пісні. Окрім того, ти зможеш поглибити знання із розуміння музичних форм, жанрів, стилів та напрямків. Музичне мистецтво введе тебе у світ культури не лише завдяки його пізнанню, а й індивідуальному емоційному переживанню.

Музичне мистецтво

У душі кожної людини звучить музика. Наші предки вважали, що музика народилася разом зі створенням світу. Все у Всесвіті виткане зі звуків, котрі зливаються в єдину симфонію буття.

Музика — це мистецтво особливої емоційної сили. Вона може не тільки впливати на настрій, а й проникати у внутрішній світ кожного з нас, відкриваючи невідомі духовні поривання, про які ми й не здогадувались.

Різноманітні за жанрами музичні твори розкривають картини минулого, допомагають краще уявити й зрозуміти історичні події. Але музику треба вміти слухати серцем, навчитись сприймати і розуміти її виражальну мову так, як художню книгу, яку щойно прочитали й ідеями якої прониклись.

Слухаючи музику, стежте за розвитком музичної думки. Це допоможе зрозуміти задум композитора, відчувати красу його твору та виражені в ньому ідеї і почуття. Удосконалюйте своє розуміння музичної мови та її основних виражальних засобів.

Пам'ятайте, що насолода музикою — не самоціль, а шлях до внутрішнього вдосконалення кожної особистості в ім'я добра і краси, миру і щастя на землі.

Розділ I

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО У НАШОМУ ЖИТТІ

УРОК №1

Музична культура рідного краю

Сукупність духовних, матеріальних і практичних здобутків людства, у яких віддзеркалюється рівень розвитку суспільства, становить культуру кожного народу. А музична культура охоплює досягнення у сфері музичної творчості й виконавства, а також рівень обізнаності та вихованості людини в галузі музичного мистецтва. Музичне мистецтво — один із різновидів творчо-естетичної діяльності людини, що служить взаєморозумінню, підтримує почуття родинної спільноти, допомагає зрозуміти смисл життя.

Слухання музики.

Український композитор Левко Ревуцький. **Симфонія №2 (фінал).**

Основні теми фіналу симфонії — це фольклорні мелодії («А ми просо сіяли», «При долині мак»), опрацьовані з неперевершеною майстерністю композитора.

Що у пісні є первинним?

слова

музика

ритм



А ми про-со сі-я-ли, сі-я-ли, зе-ле-на-я ру-та жов-тий швіт, жов-тий швіт.

Знайди правильну відповідь.

Музика фінальної частини змальовує:

осінньо-зимовий пейзаж

урочисто-величаву картину народного гуляння, веселощів, гордовитої піднесеності, що створює *музичний образ твору*

Які елементи музичної мови застосував композитор для створення музичного образу твору?

зміну темпу і ритму

зміну мелодики

тембр музичних інструментів

Напиши імена музикантів і композиторів, котрі прославляли в своїх творах рідний край.

Музичний образ — це узагальнене відтворення засобами музичного мистецтва явищ дійсності та духовного світу людини.

Лев (Левко) РЕВУЦЬКИЙ (1889–1977)



Український композитор, професор, музично-громадський діяч, народний артист. Твори: 2 симфонії та увертюра, 2 концерти для фортепіано, симфонічна кантата-поема «Хустина», камерні твори, соната, прелюдії, пісні та обробки народних пісень.

Пригадай, як записують ритмічні тривалості, та виконай вправу, яка починається із затакту.



Розучування пісні.

МУЗИКА РІДНОГО ДОМУ

Слова О. Вратарьова, музика О. Злотника

1. Від Києва до Львова, від Криму до Карпат
Земля моя чудова цвіте, як зелен-сад.
Дніпрова хвиля синя дзвенить, немов струна,
Для мене, Україно, ти — пісня і весна!

Приспів:

Музика, музика,
Музика рідного дому,
Дай мені радості, радості,
Клич мене знову!
Тут мої мама і тато,
Тут моя пісня крилата
Жде мене, жде мене!

Двічі

2. Десь там за небокраєм країни, наче рай,
Але для мене раєм залишиться мій край.
Дарує горобина рубіни край вікна,
Як мати, Україно, для мене ти одна!

Приспів.



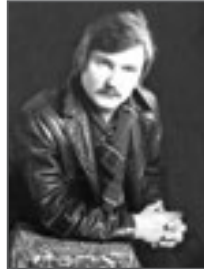
УРОК №2

Пісні рідного дому

Український народ завжди вирізнявся співучістю, милозвучністю пісень, своєрідними обрядами та звичаями. Піснями прославляли своїх національних героїв, оспівували історичні події, а народні дієства й обряди вимагали створення відповідних пісень, хороводів та ігор, які згодом стали джерелом національної музичної культури. Українські композитори, опираючись на національні традиції, створювали професійні твори, які мали національний колорит.

Слухання музики:

- українська народна пісня «Через сад-виноград» у виконанні Соломії Крушельницької;
- музика М. Збарацького, сл. Н. Галковської. «Я козачка твоя» у виконанні Р. Кириченко;
- слова А. Демиденка, музика Г. Татарченка. «Україночка» у виконанні О. Білозір;
- музика і слова Л. Якіма. «Смерека» у виконанні М. Гнатюка.



Соломія Крушельницька Володимир Івасюк Оксана Білозір

Що тобі відомо про автора пісні «Червона рута»?

Хто написав «Пісню про рушник»?

- М. Лисенко П. Майборода

Хто із перелічених виконавців є зарубіжним співаком?

- | | |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> Олександр Пономарьов | <input type="checkbox"/> Алла Пугачова |
| <input type="checkbox"/> Джо Дассен | <input type="checkbox"/> Раїса Кириченко |
| <input type="checkbox"/> Мірей Матьє | <input type="checkbox"/> Ірина Білик |

Хто із цих піснярів є українським композитором?

Олександр Білаш

Олександра Пахмутова

Поль Морія

Тарас Петриненко

Мікаел Теривердієв

Ігор Білозір

Музика починається з мелодії

Важливу і визначальну роль у музичному мистецтві відіграє мелодія. Втілюючи відповідні думки та емоції, вона разом з іншими елементами музичної мови несе в собі художній образ твору (пісні).

З якої пісні ця мелодія? Підпиши під нотами слова.

«Музика рідного дому»

«Червона рута»

«Україночка»

«Засвіт встали козаченьки»



Мелодія — це одноголосна послідовність музичних звуків, які складаються в одне ціле, завершений змістовний музичний образ.

Виконання пісні «Музика рідного дому».

Співаючи пісню, намагайся створити атмосферу добра та оптимізму. Пам'ятай: злагоджене і приємне звучання залежить від кожного з нас.

Який вокально-інструментальний ансамбль виконав першим пісню В. Івасюка «Червона рута»?

«Піснярі»

«Смерічка»

В якому місті України був створений ВІА «Смерічка»?

у Києві

у Львові

в Чернівцях

Напиши імена виконавців твого краю, в репертуарі яких є народні та естрадні пісні.

УРОК №3

Знайомтесь — аранжування

Аранжувати (з французької) — упорядковувати мелодію для виконання голосом у супроводі музичного інструмента чи оркестру.

Аранжування може бути як *інструментальним*, так і *вокальним*.

Слухання музики:

- німецький композитор Людвіг ван Бетховен. **Соната №14 («Місячна соната»)**;
- соната №14 Людвіга ван Бетховена у сучасному аранжуванні;
- російський композитор Михайло Глінка. **«Марш Чорномора» із опери «Руслан і Людмила»**;
- угорський композитор Ференц Ліст. Транскрипція (переклад) **«Маршу Чорномора»** із опери М. Глінки «Руслан і Людмила».

Які засоби виразності застосували виконавці творів?

- специфічні ефекти музичних інструментів
- техніку виконання
- тембр музичних інструментів

Чи змінився характер сонати у сучасному аранжуванні?

- ні
- так
- частково

Які зміни ти відчув у транскрипції Ф. Ліста «Маршу Чорномора»?

- зміну мелодії
- зміну ритму
- зміну ладу
- зміну інструментів
- зміну темпу



М. Глінка



Л. ван Бетховен



Ф. Ліст

Людвіг ван БЕТХОВЕН (1770–1827)

Німецький композитор, органіст, класик світового мистецтва. Його музика несе великий заряд енергії, почуття гармонії, зв'язок з людством та світом у цілому.

Михайло ГЛІНКА (1804–1857)

Російський композитор, основоположник російської класичної музики. Першим із російських композиторів-класиків почав створювати музику на основі російських народних пісень.

Ференц ЛІСТ (1811–1886)

Угорський композитор, піаніст, засновник угорської композиторської школи. Створив жанр симфонічної поеми, в основі якої лежать два принципи — програмність і монотематизм.

Які елементи музичної мови мають виражальні особливості?

Розучування пісні.

ЧЕРВОНА РУТА

Слова і музика В. Івасюка

1. Ти признайся мені,
Звідки в тебе ті чари,
Я без тебе всі дні
У полоні печалі.
Може, десь у лісах
Ти чар-зілля шукала,
Сонце-руту знайшла
І мене зчарувала.

Приспів:

Червону руту
Не шукай вечорами, —
Ти у мене єдина,
Тільки ти, повір.
Бо твоя врода —
То є чистая вода,
То є чистая вода
З синіх гір.

2. Бачу я тебе в снах,
У дібровах зелених,
По забутих стежках
Ти приходиш до мене.
І не треба нести
Мені квітку надії,
Бо давно уже ти
Увійшла в мої мрії.

Приспів.

